

بابا فرید دی شاعری اخلاقی موضوعات

دا درس دیندی اے۔ شعری مثالان

نال ثابت کرو۔

۱۔ تعارف :-

اول شیخ فرید شکر گنج عارف اہل ولایت
یک یک سخن زبان اویدی دا راہ پر راہ ولایت

(ھیال محمد بخش)

بابا فرید گنج شکر پنجابی زبان دے پہلے صوفی شاعر

تے لزدگ سن۔ اوہناں دا تعلق چشتیہ سلسلے

نال سی تے او لہر صغیر دے مرشد حضرت خواجہ

معین الدین چشتی دے مرید سن۔ بابا فرید

دی شاعری وچ اسلام دی تبلیغ تے نال

اخلاقی موضوعات دا درس اے۔ بابا فرید دا

اصل نال 'سود' سی تے بابا فرید گنج شکر

اوہناں دا لقب سی۔

۲۔ بابا فرید دے شلوک اخلاقی

موضوعات دا درس نہیں:

بابا فرید دی

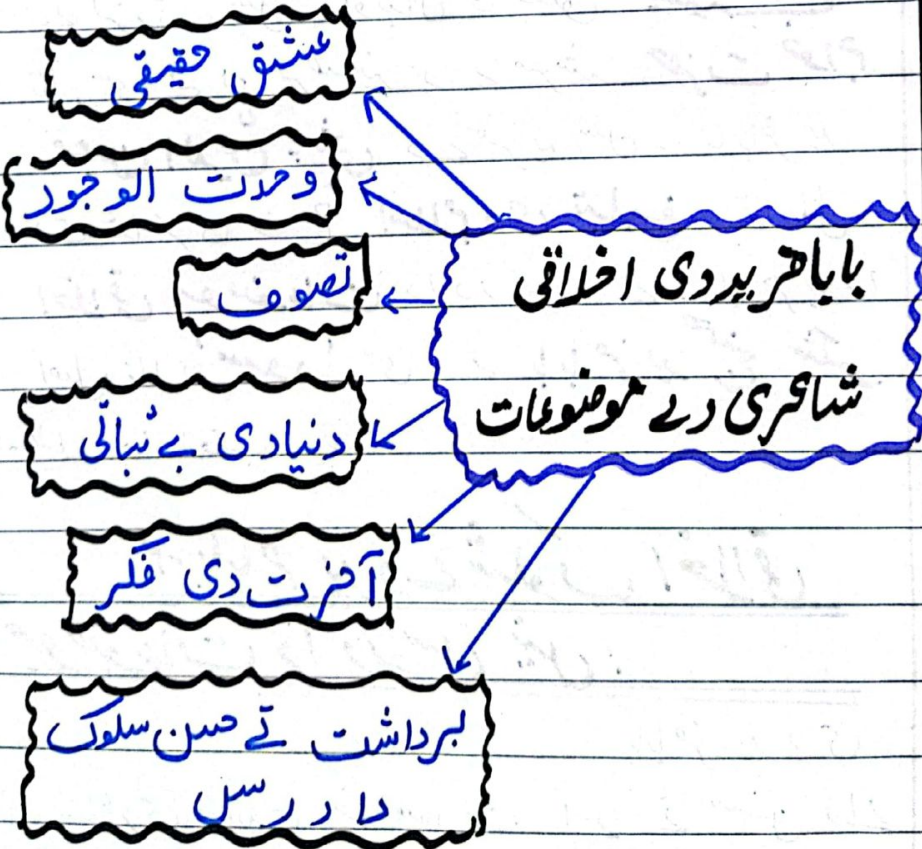
شاعری نہایت خوبصورت اے تے سنن دے

دے دل اُتے اثر کردی اے۔

آصف خاں اپنی کتاب ”گھیا بابا فرید نے“ وچ
شلوک دی تعریف ایج کر دے نیں

”شلوک دو مصرعیاں دی اچھی نظم اے
جس فون کتے اللہ لوک نے لکھیا اے۔ اس دی
شاعری دا موضوع رب تعالیٰ دی حمد تون لے
کر سرکاری مشینری دے ظلم و جبر تک پھو
سکدے نیں۔“

بابا فرید دے شلوکاں دے اوہ موضوعات
جنہاں وچ اوہناں نے اخلاقی طور تے بہتر بیون ۱۵
درس دیتا اے۔ درج ذیل نیں۔

بابا فرید دی اخلاقی شاعری دے موضوعات

نماز دی اہمیت

آفتاب دا درس

فلسفہ حیات

لافی برصا

عزف دے تلبردی نندیا

۲۰۱۔ تصوف :-

بابا فرید نے اللہ دیاں دیتیاں گئیاں
 تعلیمات دے توں اپنے عملاں دے ذریعے لوکاں
 تک پہنچان دی کوشش کیتی اتے۔ بابا فرید فرماتا
 نیں کہ دنیاوی آسائشیاں بندے توں اللہ دی
 یاد توں غافل کر دیتی نیں۔ بابا فرید اسی توں
 ایس طرح فرماتے نیں۔

e فریدا شکر، کھڈ، نوات، گڑ، ماکھیوں
 ما جھا دودھ

سبے وستوں مہیاں، رب نہ تیجن ترہ۔

۲۰۲۔ وحدت الوجود

جس طرح ہارشاں، بدل، لہراں، تے دریا
 دا اصل سمندر اتے۔ اسی طرح کائنات دیاں
 مختلف چیزاں جو رب تعالیٰ دیاں خصوصیات

نظر آندیاں ہیں۔ اللہ تعالیٰ قرآن و حج فرمائندے
ہیں۔

و نحن اقرب من جبل الوريد:

ترجمہ ۱۔ اے اسی انسان دی شاہدگ توں دی
ہیندے آں۔ (القرآن)

اسی طرح بابا فرید فرمائندے ہیں کہ انسان و حج
رب تعالیٰ ہندے ہیں۔ اس لیے انسان توں دی
دی اپنے آپ توں یا دوجیاں توں حقیر نہیں سمجھنا
چاہیدا۔ اس توں بابا فرید اس طرح فرمائندے
ہیں۔

۱۔ فریدا خالق خلق میں، خلق سے رب مانہ

ہنداکس توں آئیے جاں تس بن کوئی تانہ

۲۔ ۳۔ عشق حقیقی :-

اصل عشق رب دی ذات، نال عشق الے۔
باقی سارے عشق، دنیا دی غفلت دے عشق
ہیں۔ انسان عقل لطیف الے تے بابا فرید
انسان توں کہندے ہیں کہ توں اپنے گریبان و حج
دیکھو کہ توں کی کہ دیا ہیں۔ تینوں رب تعالیٰ نال
محبت کرنی چاہیدی الے۔

۱۔ فریدا جے توں عقل لطیف، کالے بیکھ تے بیکھ
اپنے گریبان میں، سر نیواں کر دیکھ

اللہ تعالیٰ فرماتے ہیں۔

فرايتموا الصلاة و اتوا الزكاة و اركعوا
مع الراكعين۔

”نماز قائم کرو تے زکوٰۃ دیو، تے رکوع کرن
واپیاں نال رکوع کرو۔“

(ال بقرہ 2:53)

اسی طرح باپا فرید نمازی اہمیت نوں اسن طرح
اجاگر کردے نیں۔

ع اٹھ فریدا و صنوساج، صبح نماز گزار

جو سرسائیں نہ نیویں، اوہ سرکپ اتار

ع اٹھ فریدا ستیا، جھاڑو دے مسیت

رب جاگدا، توں ستیا، تیسری ڈاھڈے نال لیریت

۲.۸ حسن سلوک تے لبرداشت دا
درس

قرآن پاک و حج اللہ تعالیٰ فرماتے ہیں کہ

اللہ تعالیٰ نوں معاف کرن والے پسند نیں

واللغات طمحين الفينظ والعافين عن الناس

لزمہا اوه عینوں پی جان والے، معاف کرن
والے تے احسان کرن والے ہونڈے نیں،
(ال عمران 4:134)

بابا فرید بھی انسان نوں برداشت تے حسن سلوک
دا درس و بندے ہوئے فرماڈے نیں کہ جیڑا تہاڑے
نال برا سلوک کرے، اوہ تے نال وی چنگا سلوک
کرو، تاکہ اوہ آپ ہی شرمندہ ہو سکے (اپنی اصلاح
کرو۔)

۹ فریدا جو تیں حاران کلیاں، تنہاں ترحاریں
آپنے گھر جائیے، پیر تنہاں دے چم

۹. قناعت دا درس

بابا فرید صبر، برداشت، عفو و درگزر تے
راضی لہذا وین دا درس و بندے ہوئے فرماڈے
نیں کہ انسان نوں سہ حال و ج فوش تے اللہ دا
شکر گزار رہنا چاہیدا ہے۔

۹ روکھی سکھی کھائے، ٹھنڈا پانی پی
ویکھ فریدا پرانی چوہ پڑی، نتر تر سائیک جی

۲.۴۔ دنیا دی بے ثباتی

بابا فرید فرماتے ہیں کہ اے دنیا جا دناں دی
 اے تے انسان توں ایسے دل نہیں لانا چاہیدا۔
 انسان توں ایسے کوٹھے، محل نہیں بنانے چاہیدے
 بلکہ اس دنیا توں عارضی سمجھدے بھوٹے اپنے
 اعمال توں بہتر بنانا چاہیدا اے۔ اس توں بابا فرید
 ایس طرح فرماتے ہیں۔

۷ فریدا کوٹھے، منڈپ، مائٹیاں، اساء رینڈے
 بھی گئے
 کورے اسودا کر گئے، گوریں و آپے

۲.۵۔ آخرت دی فکر

انسان توں آخرت دی فکر بھونی چاہیدی اے تے
 انسان توں اپنی اوس زندگی واسطے جو ہمیشہ لئی اے
 اچھے تے چند اعمال کرنے چاہیدے ہیں۔ بابا فرید
 فرماتے ہیں کہ جوں انسان مر جاوے گا تہ
 اللہ تعالیٰ پوچھن گے کہ تو دنیا تے کی کرے آبا ایں۔

۷ فریدا چار گوائیاں ہنڈو کہ چار گوائیاں سم
 ہ بیکھار ب منگھیا تو آیلوں کیہڑے کم

۲۰۶۔ ضرورتی تکبیری تندیا

اللہ تعالیٰ نون عرفہ بالکل پسند نہیں۔ اللہ تعالیٰ
قرآن و حج ضرورتی نہیں۔

”زمین تے آگرم آ کر کے نہ چل، نہ تے تے توں
زمین نوں پھاڑ سکدا ایں تے ناں آسماناں دی
بلندی اتے اپڑ سکدا ایں۔“

(القرآن)

بابا فرید نے ایسے نون اسن طرح آکھیا اے
کہ انسان نوں مٹی نوں پرا پھلا نہیں کہینا چاہیدا
کہونکہ واخدا اے مٹی ای ہے جیہڑی انسان دا
ہمیشہ ساتھ رہندی اے۔

۷ فریدا خاک نہ مندے، خاکو جیڈ نہ کوہ

جیوتدیاں پیراں تلے، مویاں اوپر ہوء

۲۰۷ نماز دی اہمیت

بابا فرید نماز دے بہت پابند سی تے اولوکان
نوں وی اسی چیز دا درس دیندے ہیں کہ
نماز لازمی ہے کیونکہ نماز موسن دی معراج
اے تے اے انسان نوں بہت بسی بہ برائیاں نوں
بچا لیندی اے۔

۲۰۱۵ فلسفہ حیات

بابا فرید فرماتے ہیں کہ ہر شخص کسی نہ کسی آزمائش و چیلنج میں مبتلا ہے۔ آئے ساتوں دو سواں نال محبت، شفقت آئے پھر دی نال پیش آنا چاہیہا اے ایس نون اوہ اس طرح جو بھرتی نال بیان کر دے نیں۔۔

۱ فریدا میں جانیا دکھ مجھ کوں، دکھ سبھا
اے جگ
اچے چہرہ کے ویکیہیا تاں گھر گھر ایہراگ

۲۰۱۱ رافنی برضا

اللہ تعالیٰ دی برضا وچ رافنی رہن والا شخص دنیا آئے آخرت دونوں وچ کامیاب ہوندا اے۔ آئے چہرا شخص اللہ دی برضا وچ رافنی ہو جائے۔ اس شخص نون دنیا سلام کر دی اے۔ آئے اوہ نون سارا جہاں مل جائدا اے۔ بابا فرید ایس نون اس طرح بیان کر دے نیں۔

۱ آپ سنواریں میں ملیں، میں حلیاں سگھ ہوو
فریدا جے تون میرا ہو رہیں، سگھ جگ تیرا ہو

۳۔ زبان تے بیان

بابا فرید نے جیہڑی زبان استعمال کیتی ہے۔ اے انٹوسو
سال پہلے وی بولی جاندی سی۔ تے اس دے الفاظ
اج وی استعمال وچ ہے۔ اے زبان سادہ،
سلیس تے آسان ہے۔ آسانی وچ سمجھ آن
والی ہے۔ تے پڑھے لکھے تے ان پڑھ واسطے آبلو
جیہڑی قابل فہم ہے۔ بابا فرید دا انداز بیان سادہ
تے ٹویکلا، دل تے اثر کرن والے ہے۔
ایس لئی۔ آپ دی شاعری توں متاثر ہوکر لوگ
دھڑا دھڑ مسلمان ہوئے۔

۴۔ مگدی گل

مگدی گل ایہہ ہے کہ
بابا فرید نے اپنے شلوکاں دے ذریعے لوکاں نوں
بدل دینا شلوکاں دی مہتی زبان، ٹویکلا
انداز، عابزائے زبان تے مستفاس مبرا لہجہ
سیدھا دل تے اثر کر چاڈا ہے۔ جے ایہیاں شلوکاں
آئے سچے دل نال عمل کر لیا جاوے تے انسان
نوں دنیا تے آہرت وچ کامیاب ہون توں
کوئی نہیں روک سکدا۔ تے سگنوں بابا فرید
دے شلوک اخلاقیات دا اعلیٰ درس نیں۔
جیہڑی مثال ملنا مشکل ہی نہیں سگنوں
ناسمکن ہے۔